

Petrus ele laulau matamata aea

¹ Gau Petrus, eaba ato aea ton Iesus Kristus.

Nabode laulau toa ne ga ila pagimi panua toa Deo isio gimi. Gimi aman panua patpatnga ami ta amamado alele ngan tibur Pontus ga Galesia ga Kapadosia ga Esia ga Bitinia.

²*Mugaeai tau Deo Tamada iuatai motean ngan gimi ta isio gimi. Ikado bedane ngan Itautau Tutui iura ta idol ele ul ngan gimi. Ei isio gimi ngansa ikim gimi alongolongo ilinge ga aot pau tekteknga ngan Iesus Kristus ising toa itil ga idae ngan gimi.

Kemi ngan Deo ele kadonga lolo marum aea ga lolo tarui aea ilalala ga idae kapei lolomia.

Madonga kemi tau isanga gita buburiai

³ Taso Deo jeda! Ei ada Maron Iesus Kristus Itama. Ngan ele kadonga lolo isat aea, ikado ga taot panua papau. Ngan leda madonga pau toa ne, taoatai kemi mambe ei ga ibada madonga kemi tau pagita ta tasangasanga. Kadonga toa ne inam pagita ngan Iesus Kristus ele daenga mulian ngan matenga.

⁴*Ta Deo idol anami ngan gid danga kemikemi toa ikoromot buburiai ngan gimi. Gid danga kemikemi toa ne eine pau tekteknga Deo imatai, be irangrang ngan imotmot mao ga imata ipulunganga mao pade.

---

* **1:2:** Ro 8.29, 2Te 2.13   * **1:4:** Kol 1.12

⁵ *Gimi lolomi matua ngan Kristus, ta Deo imariala ngan gimi ngan iura kapei. Ei ikado bedane ngansa iuangga ibada gimi mulian. Be ele kadonga ngan badanga gimi mulian ga iuot masaeai ngan ado muriai ga muriai tau.

⁶ *Matami nanan gid danga toa ne ta tinimi igelgel kapei. Tautaunga labone tobanga imata ede ga ede ikakado ga lolomi itang kautede, be tinimi igelgel maitne.

⁷ *Deo ilongean gid tobanga toa ne iuotot ngan gimi ngansa iuangga ipasolan mambe lemi kadonga lolo matua aea eine tautaunga. Lemi kadonga lolo matua aea toa ne, eine danga kemi ga kemi tau ta iasal gol. Tautaunga gid panua tinono gol ngan dinga oanaoana tau ngan geranga mambe gol tautaunga, be muriai gol ga iduaea. Be lemi kadonga lolo matua aea, oangga iasal tobanga toa ngada ne ga kus, eine ga ikado ga Deo isoa edami ga ipakuru ngan gimi. Ta gimi ga amado kemi tau ngan ele taranga ngan ado toaiua Iesus Kristus iuot masaeai ga iluai mulian.

⁸ *Tautaunga gimi agera ei ngan matami mao, be akim ei tau. Tautaunga labone gimi agera ei mao, be lolomi matua ngan ei ta tinimi igelgel kapei tau, ngansa gimi asangasanga madonga kemi tau ngan ele taranga. Leda tingelgel toa ne kapei tau ta irangrang ngan aoda inasi kemi ipu mao.

⁹ Ta gimi ga abada annga kemi toa iuot ngan lemi kadonga lolo matua aea. Annga kemi toa ne,

---

* **1:5:** Ins 10.28, 17.11   * **1:6:** Jms 1.2, 1Pe 5.10   * **1:7:** Snd 17.3, Sek 13.9, Mal 3.3, Jms 1.3   * **1:8:** Ins 20.29, 2Ko 5.7

eine Deo ibada gimi mulian.

10 *Be posanga ngan Deo ele naurata ngan badanga gita mulian ienono mugaeai ga inam. Gid panua toa tibada Deo iaoa mugaeai, tiposa motean ngan Deo ele kadonga lolo marum aea ngan gimi. Be lolod ikim tau ngan badanga oatainga ngan Deo ele naurata toa ne, ta tigel nanan ngan aea posanga ipu.

11 *Tautauga Itautau Tutui ton Kristus ibokoboko lolodeai ta tiposaposa motean ngan Kristus* aea ieieinga, ga ele matenga, ga ngan edaeda kapei toa Kristus ibada muriai. Be tusalusalu ngansa tiuatai kemi mao ngan kadonga toa oa ga iuot madongan, ga tiuatai ngan iuot ngeda mao pade.

12 Be Deo ipasolan gid mambe posanga toa tikakado, eine ngan luanga gid ngan ado toaiua timamado mao, be ilualua gimi panua toa labone ami. Ta labone Itautau Tutui isulug buburiai ga inam ta ipamatua gid panua ngan ato kemi aea paolanga, ta gimi alongolongo. Be gid anggelo pade lolod ikim ngan badanga oatainga ngan gid danga toa ne.

Manta tapasolan mambe Deo ele ul ienono ngan gita

13 Tota gimi manta matami iualai ngan badanga oatainga ta apakala gimi mulian ngan kadonga papaeamao. Be matami nanan, oangga Iesus Kristus iuot masaeai ta iluai mulian ga inam, gimi

---

* **1:10:** Mt 13.16-17   * **1:11:** Sng 22, Ais 53, Lu 24.26-27   * **1:11:** Gera palongonga ngan posanga idil *Kristus ngan Mt 1.16.*

ga abada Deo ele kadonga lolo marum aea kapei tau. Ta gimi manta adol posanga toa ne ga imuga ngan laborami ta asangasanga.

¹⁴ *Gimi manta aot mambe gergeu kemikemi tilongolongo posanga. Mugaeai lemi oatainga eta mao ta anasnasi gid kimnga papaeamao. Be labone irangrang ngan anasnasi gid kadonga toa oa pade mao.

¹⁵ Be aot lalaede mambe Deo toa ibaba gimi. Ei tutui tau, ta gimi pade manta alalala tutui. Ta ngan lemi kadonga toa ngada ne, apasolan mambe ele ul ienono ngan gimi.

¹⁶ *Ngansa Deo ele laulau aea posanga bedane, “Gimi manta alalala tutui ta apasolan mambe leg ul ienono ngan gimi. Ngansa gau eaba tutui tau.”

Deo ibada gita mulian ngan Kristus ising

¹⁷ *Gimi aoatoato Deo eine Tamami. Ei imata inasnasi eaba kelede kelede ele naurata, ta irau aea posanga. Be ikado kadonga bagbage kelede mao ga mao tau. Tota gimi manta alolon ngan Deo ado ga ado ngan lemi madonga tanoeai. Matami nanan, lemi tuanga tautau nene mao. Be gimi amamado mambe panua patpatnga ami.

¹⁸ Ngansa gimi aoatai, mugaeai gimi amamado ngan tibutibumi led nasinga toa irangrang ngan ilua gimi mao. Be Deo ibada gimi mulian ngan madonga paeamao toa oa. Ei ikado bedane ngan olnga kapei tau. Be olnga toa oa eine mambe gid danga toa irangrang ngan iduaea mambe gol ga silva mao.

---

* **1:14:** Ro 12.2, Ep 2.3, 4.17-18   * **1:16:** Wkp 11.44-45, 19.2, 20.7,

Mt 5.48   * **1:17:** Ro 2.11, PM 2.23

19 *Ei iuol gimi mulian ngan Kristus ising toa aea olnga kapei tau. Kristus ei mambe sipsip toa itin aea tibun eta mao ga aea gil mao pade.

20 *Mugaeai tau, Deo ikado tano toa ne ga iuot maitne, be ei isio Kristus ngan badanga gimi mulian. Ta patautene, boloma ngan ado muriai ga muriai tau, Kristus iuot masaeai ngan luanga gimi.

21 *Ei ilua gimi ta lolomi matua ngan Deo. Deo toa ne ipei ei mulian ngan ele matenga ta idol ieda gadae tau. Toa bedaoa ta lolomi matua ngan Deo ta asangasanga ei ngan luanga gimi.

Manta takimkim oaeoaeda

22 *Gimi apul lemi kadonga ta anasi posanga tautaunga. Ta ngan kadonga toa ne, gimi asigiri lolomi ta aea muk eta mao. Ta labone anasnasi kadonga kimnga aea tautaunga. Tota irangrang ngan lolomi aea danga eta mao, be manta amarum ngan nasinga kadonga kimnga aea pol ngan gimi.

23 Gimi aot panua papau, mambe annga papau iuotot dadangai. Be annga ipuapua toa gimi aot ngan ne, eine irangrang ngan ibuda mao. Ienono somisomi. Deo ele posanga madonga kemi aea kekelen ikado ga gimi aot panua papau. Ele posanga toa ne ienono somisomi ga ilalala ga ila.

24 *Ngansa Deo ele posanga ikeo ga bedane,

“Panua toa ngada ne mambe gilgilnga.

---

* 1:19: PA 20.28, Ibr 9.12-14   * 1:20: Ep 1.4, 2Ti 1.9-10   * 1:21: Ins 14.6, Ro 5.1-2   * 1:22: Ins 13.34, Ro 12.10   * 1:24: Ais 40.6-8

Be edad kapeipei ienono mole mao, mambe
gilgilnga ipur.
Gilgilnga imalai ta ipur itap ga isulug.
²⁵ Be Maron ele posanga ienono somisomi ga
ilalala ga ila.”

Be posanga toa ne eine ato kemi toa tipaola ga ila
pagimi.

2

Kristus mambe kadanga pat ede imata bibita

¹ *Gimi aot panua papau, tota gimi manta atado
kadonga papaeamao toa ngada oa ga iduea
toman ngan kadonga pakakanga, ga aleburo, ga
lolo paeamao, ga posanga papaeamao toa ngada
oa.

² Deo ele posanga aea muk eta mao. Gimi
manta lolomi ikim posanga toa ne ta alongean
ga ipapatub tautaudimi mambe tud toa gergeu
puruanga ikimkim. Toa bedaoa ta gimi adaedae
kapeipei ta amadid matua ngan madonga pau toa
Deo ibada gimi mulian ngan.

³ *Ngansa gimi atoba Maron ele edap na, ta
aoatai mambe ei kemi ga kemi tau.

⁴ Maron ei mambe kadanga pat ede imata
bibita. Tautaunga gid panua tikakado luma
tiuangga ei paeamao ta titado ga iduea. Be Deo
isio pat toa ne ngansa igera mambe danga kemi
ga kemi tau. Ta oangga gimi anam boloma pan,

⁵ *gimi pade ga aot mambe gid pat toa Deo
ikakado luma ngan, be matami bibita. Ta ei ipatoi

---

* **2:1:** Ep 4.22, Jms 1.21 * **2:3:** Sng 34.8 * **2:5:** Ep 2.21-22, PM
1.6

gimi ta ikado ga aot mambe luma kemi raring aea ei ton. Ga pade, gimi aot mambe panua tenainga ami toa ele ul ienono ngan gimi. Ta lemi kadonga kemikemi iuot mambe tenainga ga ila pan, ta ngan Iesus Kristus ele naurata, lemi tenainga toa ne ikado ei ga itin igelgel.

⁶*Ngansa Deo ele laulau aea posanga bedane,

“Ega, ngan bereo Saion* nadol pat ede ga idio.
Pat toa ne kemi ga kemi tau,
ta nasio ngan iman luma kapei aea kisinga.
Be eaba sai toa ilolo matua ngan ei,
eine ga maeamaea ei mao ga mao tau.”

⁷*Tota ngan gimi panua lolo matua ami, pat toa ne eine kemi ga kemi tau. Be ngan gid panua toa lolod matua ngan ei mao, Deo ele laulau iuot tautaunga ga bedane,

“Pat toa ne, gid panua tikakado luma tiuangga eine paeamao ta titado ga iduaea.
Be labone iman luma aea kisinga.”

⁸*Be Deo ele laulau aea posanga ede pade iuot tautaunga ga bedane,

“Pat toa ne ga ikado gid panua ga tikot aed ngan ta titap.”

---

* **2:6:** Ais 28.16, Ep 2.20   * **2:6:** *Bereu Saion eine tuanga
Jerusalem aea bereo.*   * **2:7:** Sng 118.22   * **2:8:** Ais 8.14

Titap ngansa tinasi Deo ele posanga mao. Be Deo irau posanga motean ngan ad kadonga toa bedaoa.

9 *Be gimi aman Deo ele panua toa isio gimi. Gimi ga amamado ei ibageai ta akado ele naurata mambe gid panua tenainga ad, ngan luanga gid panua ga tinam boloma pan. Ele ul ienono ngan gimi, ta gimi aot ele panua tututui rabu ngan gid alu padengada. Ei ibada gimi ta aman ei ele, ngansa iuangga gimi apaoasasa posanga ngan gid naurata kemikemi toa ei ikakado. Ei Deo toa ibaba gimi ta atnan lemi madonga dodom ta ala amado ngan ele taranga kemi ga kemi tau.

10 *Mugaeai gimi panua sapaeen. Be labone gimi panua ton Deo. Mugaeai abada Deo ele kadonga lolo isat aea mao. Be labone ei ilolo isat ngan gimi.

Gita manta taot mambe Deo ele paeaeanga

11 *Leg panua kemikemi, lemi tuanga tau-taunga nene mao. Gimi amamado ngan tano toa ne mambe panua patpatnga ami. Tota nakeo pagimi, manta aplese gid kimnga papaeamao tinida aea. Ngansa gid kadonga toa bedaoa iuangga ipaparau pagimi ta ipaeabu ngan lemi madonga.

12 *Be rabu ngan gid panua toa timangamanga ngan Deo, manta anasnasi kadonga kemikemi. Ta oangga tiselele gimi mambe panua papaeamao, eine ga tigera lemi kadonga kemikemi ta tisoa Deo ieda ngan ado toaiua ei inama ngan luanga gimi.

---

* 2:9: Lo 7.6, 14.2, Ais 9.2, PA 26.18, Ep 5.8   * 2:10: Hos 2.23

* 2:11: Gal 5.17,24   * 2:12: Mt 5.16

13 *Gimi manta amamado gadio ngan gid madidnga tanoeai ad imata ede ga ede, ngansa Maron ikim gimi akado toa bedane. Amamado gadio ngan lemi tibur aea maron kapei, ngansa gimi amamado ei ibageai.

14 Gimi manta amamado gadio ngan gid gavana pade, ngansa maron kapei idol gid ngan panasnga panua papaeamao, ga ngan pakurunga ngan panua tikakado kadonga kemikemi.

15 *Ngansa Deo ikim gimi anasi kadonga kemikemi ta iranrang ngan lemi kadonga toa ne ipakoko posanga sakirkir togid panua buobuonga ad ta mumun.

16 Deo ipola gimi ta atnan lemi madonga paeamao. Be iranrang ngan agera lemi madonga kemi labone mambe edap eta ngan mudannga kadonga papaeamao mao. Manta amamado mambe Deo ele paeaeanga.

17 *Alolon ngan panua toa ngada ne. Akimkim oaeoemi ngan iaoa kelede ton Kristus. Amataud Deo. Alolon ngan lemi tibur aea maron kapei.

Manta tabada ieieinga lalaede mambe Kristus

18 *Gimi paeaeanga sapaean, manta abokoboko gadio ngan ami mamaron be alolon ngan gid kapei tau. Gid mamaron kemikemi toa lolod imarum ngan gimi, alolon ngan gid kekelegid mao, be alolon ngan gid mamaron papaeamao pade.

19 Ngansa oangga adol Deo ele kimnga ga imugamuga ngan lolomi, be tipaieiei gimi

---

* 2:13: Tt 3.1   * 2:15: 1Pe 3.16   * 2:17: Ro 12.10   * 2:18: Ep 6.5

sapaean ga amadid matua ngan, Deo itin igelgel ngan kadonga toa ne.

20 *Ngansa oangga akado kadonga sat ta tipoda gimi, be amadid matua ngan, eine oalumi kemi ga iuot madongan? Be oangga anasi kadonga kemikemi ta tipaieiei gimi be amadid matua ngan, kadonga toa ne ikado ga Deo itin igelgel.

21 *Ngansa Deo ibaba gimi ngan ipu tota nene. Kristus ibada ieieinga ngan luanga gimi, ta ngan kadonga toa ne, ipasolan gimi ngan edap kemi toa iuangga gimi pade anasnasi.

22 ***“**Ei ikado kadonga sat eta mao.

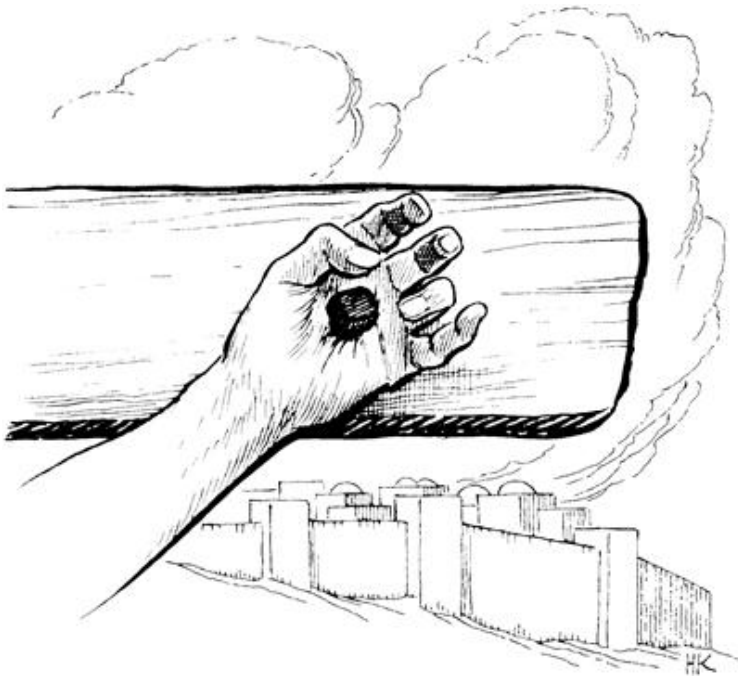
Be posanga pakakanga eta iuot iaoai mao pade.”

23 *Tidaba ei sat, be ei ikoli posanga eta paeamao ga ila pagid mao. Ei ibada ieieinga, be ipamir ad mao pade. Ei idol ei mulian ga idae Deo ibageai. Ei iuatai mambe Deo inasnasi edap tutui ngan pamadidnga panua toa ngada ne.

24 *Kristus itutu ngan abei tabala, ta ngan ei itin, ibisi leda kadonga sasat. Ei ikado bedane ngansa iuangga gita taot mambe eaba imate, ta irangrang ngan tanasi kadonga sasat pade mao. Be iuangga tanasi kadonga tutui ngan leda madonga pau labone. Matami nanan. Ngan itin aea nasimou, gimi abada keminga.

---

* **2:20:** 1Pe 3.14,17   * **2:21:** Mt 16.24, Ins 13.15   * **2:22:** Ais 53.9
 * **2:23:** Ais 53.7, 1Pe 3.9   * **2:24:** Ais 53.5-6, Ro 6.11

Horace Knowles © 1954, 1967, 1972, 1995 The British and Foreign Bible Society

Kristus itutu ngan abei tabala, ta ngan ei itin, ibisi leda kadonga sasat.

25 *Ngansa mugaeai gimi mambe sipsip ta asusu alele, be labone aluagimi mulian ga ala pan eaba toa imariala ngan gimi mambe sipsip, ta ei imamato kemi ngan tautaudimi.

3

Posanga ila pagid oaioainga

1 *Lalaede toa bedaoa, gimi taine oaioainga manta amamado gadio ngan adadaoami. Ta

* 2:25: Ese 34.5-6, Mt 9.36, Ins 10.14, Ibr 13.20-21 * 3:1: Ep 5.22

oangga etangada ngan gid tilongolongo Deo ilinge mao, gid ga tigera kadonga togimi adadaoad ta tipul lolod. Oangga bedaoa, lemi ipu eta ngan dadanga gid ngan posanga mao,

² ngansa gid ga tigera mambe lemi idil eta paeamao mao ga alolon kemi ngan Deo*, ta tipul lolod.

³ *Irangrang ngan apasogo tinimi pan gaot kekelen mao. Eine gid sogonga sapaeaan gaot aea mambe pilainga launimi ga nagemgem gol ga pononga kemikemi.

⁴ Be ami sogonga tautaunga ienono lolomia. Eine lemi kadonga lolo tarui aea ga posanga meles. Lolomi aea sogonga toa bedane irangrang ngan imata ipuluanga mao. Ngan Deo imata, eine danga kemi ga kemi tau.

⁵ Ngansa gid taine tututui mugaeai ad tiso-gosogo tota bedaoa. Gid tiutai kemi mambe Deo ga iparangrang ele posanga tautaunga ta tisan-gasanga ei, be timamado gadio ngan adadaoad,

⁶ *lalaede mambe Sara. Ei ilongolongo iadaoa Abraam ilinge ga iuatoato ei aea maron. Oangga gimi anasnasi kadonga kemikemi, ga amadid matua ngan saoa kadonga iuotot ngan gimi be amataud mao, gimi ga aot mambe Sara inat taine pade.

⁷ *Ga pade, gimi arangaranga oaioainga, manta anasi oatainga kemikemi ngan lemi madonga

---

* **3:2:** Ngan posanga Grik, ikeo ga *alolon kemi*, be *tautaunga ikeo ngan gid taine tilolon ngan sai mao*. Panua edengada tiuangga ikeo ga tilolon ngan adadaoad, be padengada tiuangga ikeo ga tilolon ngan Deo. * **3:3:** 1Ti 2.9 * **3:6:** OM 18.12 * **3:7:** Ep 5.25

toman ngan adadaoami. Matami nanan mambe tinid pakpakia tau mao, lalaede mambe gimi mao, tota manta alolon ngan gid. Ga pade matami nanan mambe gimirua alup ngan badanga anami ngan Deo ele tenainga madonga kemi aea. Anasi kadonga toa bedane ta irangrang ngan danga eta ipakala lemi raring mao.

Manta takado kadonga kemikemi ngan gid panua padengada

⁸ Leg posanga kelede pade ga bedane: Gimi toa ngada ne manta lolomi kelede, ga lolomi isat ngan panua padengada, ga akimkim oaeoemi ngan iaoa kelede ton Kristus, ga auduan gid, be asoa edami mulian mao.

⁹ Oangga panua tikado kadonga paeamao ngan gimi, mao oangga tiposa paeamao ngan gimi, irangrang ngan akoli mao. Be akado posanga kemi ngan pamatuanga gid. Deo ibaba gimi ngan nasinga kadonga toa bedane, ngansa iuangga gimi abada pamatuanga pade.

¹⁰ *Ngansa ele laulau ikeo ga bedane,

“Eaba sai toa ikim madonga kemi
ga iuangga igera ado kemikemi,
manta ikaput ngan posanga papaeamao
ga ipakala iaoa mulian ngan posanga
pakakanga.

¹¹ Ei manta ipul imur ngan kadonga papaeamao ta ikado kadonga kemikemi.

---

* **3:10:** Sng 34.12-16

Ei manta iloilo edap lolo tarui aea toman ngan panua padengada ta ilalala ngan edap toa oa.

¹² Ngansa Maron imata kikisi gid panua tututui ga ipagege itanga ngan led raring.
Be ei iman gid panua papaeamao ad isat.”

Oangga tabada ieieinga ngan leda kadonga kemikemi, eine kemi

¹³ Be oangga gimi amarum ngan nasinga kadonga kemikemi, sai ga ipaieiei gimi?

¹⁴ *Be oangga abada ieieinga ngan lemi kadonga tututui, eine kemi tau ngan gimi. Ta oangga tipamir ami, irangrang ngan amataud mao, ga lolomi ede ga ede mao pade.

¹⁵ Be adol Kristus kekelen ga imugamuga ngan lolomi ta alolon ngan ei mambe ami Maron. Ta oangga gid panua tibeta gimi ngan danga kemi toa gimi asangasanga ne ipu madongan, manta alalo lemi posanga motean ngan kolinga pagid.

¹⁶ *Be manta lolomi marum ngan gid ta alolon ngan gid. Be anaman lolomia mambe lemi idil eta paeamao mao ta akoli led posanga. Toa bedaoa ta oangga gid panua tiposa paeamao ngan gimi, eine ga tigera lemi kadonga kemikemi ngan nasinga Kristus, ta maeamaea gid ngan led solsolnga sapaeaan.

¹⁷ Ngansa oangga Deo ilongean gimi ta abada ieieinga, kemi ngan abada ieieinga toa oa ngan lemi kadonga kemikemi. Be oangga abada

---

* **3:14:** Ais 8.12-13, Mt 5.10, 1Pe 2.20, 4.14   * **3:16:** 1Pe 2.12

ieieinga ngan lemi kadonga papaeamao, eine kadonga toa ne ga ilua gimi mao.

Kristus imate ta idae mulian ngan badanga gita mulian

¹⁸ Ngansa Kristus ibada ieieinga ga imate pakelede ngan samumnga kadonga sasat. Ei eaba tutui, be ibada gimi panua papaeamao mulimi ngan ieieinga toa oa, ngansa iuangga ibada gimi ga ala pan Deo. Ngan itin, inaman ieieinga ga imate, be ngan Itautau Tutui iura, idae mulian ta imata bibita.

¹⁹ Ngan Itautau Tutui toa ne, ei ila ipaola posanga pagid lausio toa timamado ngan tibur panasnga aea.†

²⁰*Gid lausio toa oa tangad balbal ngan Deo ele posanga ngan ado toaiua Noa imamado. Ngan ado toaiua, kadonga papaeamao ilalala ga idae kapei, be Deo ikoli manmanae mao. Ei isangasanga gid panua ga ila irangrang ngan Noa ipasala ele oaga kapei aea naurata. Ta ngan oaga toa oa, Deo ibada mulian panua pidaede, irangrang ngan lima ga tol mon. Ta tiburisinga ngan eau be timado kemi oagaeai.

²¹ Eau toa ne idodo eau toa gimi abada paliliunga ngan pade, ngansa Deo ibada gimi mulian ngan eau toa ne. Paliliunga toa ne eine ngan sigiringa tinimi aea muk mao. Be eine ipasolan mambe gimi abeta matua Deo ngan

---

† **3:19:** Ngan posanga Grik, lain toa ne ikeo ngan *lausio*. *Be panua oatainga ad busa tede tiuangga idil toaine ikeo ngan gid anggelo papaeamao ton Satan. Be padengada tiuangga ikeokeo ngan gid panua matemate tautaudid.* * **3:20:** OM 6-7

isamum lemi kadonga sasat,‡ ta labone anaman lolomia mambe lemi idil eta paeamao mao. Ngan badanga gimi mulian, Deo ipei Iesus Kristus mulian ngan ele matenga,

²² ta idae ga ila buburiai. Ta labone imamado ngan Deo ibage oatai. Be gid anggelo ga antu imata ede ga ede toa urad ga edad kapeipei, Kristus iasal gid ta labone timamado ei ibageai.

4

Manta tapul murida ngan gid kimnga papaeamao tinida aea

¹ *Tota gimi manta apamatua lolomi, ta lolomi iboko lalaede mambe Kristus toa ibada ieieinga ngan itin, ta amadid matua lalaede mambe ei. Ta matami nanan: Panua sapadua toa tibada ieieinga ngan tinid, eine tipul murid ngan kadonga sasat.

² Tota ngan led madonga tanoeai ga irangrang ngan led matenga, eine ga tinasnasi kimnga papaeamao tinida aea pade mao. Be gid ga timamado ngan nasinga Deo ele kimnga.

³ *Ngansa mugaeai gimi anasnasi kimnga papaeamao mambe gid panua timangamanga ngan Deo tikakado. Be labone lemi kadonga toa be-daoa ikaranga na. Nakeo ngan lemi kadonga mugaeai aea ga bedane: nasinga kadonga mambe

---

‡ **3:21:** Panua edengada tiuangga posanga idil toa ne *Be eine ipasolan mambe gimi abeta matua Deo ngan isamum lemi kadonga sasat ... aea pulnga ede pade ga bedane: Be eine ipasolan mambe aposa tautauga pan Deo ngan gimi ga anasi kadonga tutui ...*

* **4:1:** Ro 6.2,7   * **4:3:** Ep 2.2-3

kaua, ga kimnga papaeamao, ga eaneannga sat, ga ununnga sat, ga kadonga mangamanga togid panua ununnga ad, ga pulnga murimi ngan Deo ele apu, ga kadonga raring aea ngan gid deo pakakanga ad namer.

⁴ Be labone gid panua toa oa tikakrik ngan gimi, ngansa asokon gid ngan led kadonga mangamanga toa oa pade mao, ta tiposa paeamao ngan gimi.

⁵ *Be muriai gid ga timadid ngan posanga kapei ta tikoli posanga ila pan Deo ngan led kadonga toa bedaoa. Ei isangasanga ado toaiua ngan ipamadid gid panua ngan posanga. Eine ga ipamadid gid panua toa matad bibita ga gid matemate pade.

⁶ Ngansa ato kemi aea paolanga ila pagid matemate* ngan ipu ga oaine: Tautauga tibada panasnga lalaede mambe panua tanoeai ad ga timate, be lolod matua ngan ato kemi ta tiasal posanga toa timadid ngan. Ta ngan Itautau Tutui iura, tibada madonga kemi somisomi ga ilalala ga ila, lalaede mambe Deo.

Manta taboko kemi ngan tenainga isaoa Deo ibada pagita

⁷ *Ado muriai ga muriai tau ta inam boloma o. Tota gimi manta anasnasi oatainga kemikemi ta apakala gimi mulian ngan kadonga papaeamao. Toa bedaoa ta irangrang ngan gimi araring kemi.

⁸ *Gadae ngan kadonga toa ngada ne, gimi

---

* **4:5:** PA 10.42   * **4:6:** Kado gimi aoangga gid panua toa ne timate ga kus ta tilongo ato kemi. Eine mao. Petrus iposa ngan gid panua toa tilongo ato kemi ngan led madonga tanoeai, ga kus ta timate.   * **4:7:** Ro 13.11-12   * **4:8:** 1Pe 1.22

manta amarum ngan nasinga kadonga kimnga aea pol ngan gimi. Ngansa eaba sai inasi kadonga kimnga aea, ei ga imata tnan kadonga sasat busa togid panua padengada.

⁹ *Be oangga oaeoemi ngan iaoa kelede ton Kristus timan ami kaluae, manta amariala kemi ngan gid, be lolomi ngur ga ngur mao.

¹⁰ *Ngan Deo ele kadonga lolo marum aea, ei ipan tenainga imata ede ga ede pagimi kelede kelede. Ta gimi manta aboko kemi ngan tenainga isaoa toa Deo ibada pagimi ngan luanga oaeoemi padengada ta matami tutui ngan.

¹¹ Oangga eaba ede ele tenainga eine ngan paolanga posanga, ei manta iposa mambe ibabada Deo iaoa. Be oangga eaba ede ele tenainga eine ngan luanga panua padengada, ei manta ikado ngan pamatuanga inam pan Deo. Toa bedaoa ta panua ga tisoa Deo ieda ngan Iesus Kristus ele naurata ngan danga toa ngada ne. Ei kekelen ieda kapei ga iura matua soke tau somisomi ga ilalala ga ila. Eine tautaunga.

Oangga tabada ieieinga lalaede mambe Kristus, iranrang ngan tinida igelgel

¹² Leg panua kemikemi, tobanga toa iuotot ngan gimi mambe dinga inono tinimi ne, iranrang ngan atogragimi ngan mao. Kado gimi aead i mambe kadonga toa ne ede pade tau. Eine mao.

¹³ *Be manta lolomi kemi ngansa gimi alup toman ngan Kristus ngan aea ieieinga. Toa

---

* **4:9:** Ibr 13.2   * **4:10:** Ro 12.6-8   * **4:13:** PA 5.41, Jms 1.2, 1Pe 1.6-7

bedaoa ta muriai, oangga ele taranga per ga iuot masaeai, gimi ga tinimi igelgel kapei ga kapei tau.

¹⁴ *Gimi iaoa kelede ton Kristus. Be oangga panua tiposa paeamao ngan gimi ngan ipu toaine, kemi tau ngan gimi. Ngansa Deo Itautau Tutui toman ngan iura kapei ga ele taranga idio pagimi.

¹⁵ Be kado eaba eta ngan gimi ibada ieieinga ngan ele kadonga paeamao mambe raunga eaba ede pade ga imate, mao lublubnga, mao ipatoi ei sapaean ga idudunga ngan panua padengada led posanga, mao kadonga sat eta pade. Eine kemi mao.

¹⁶ Be oangga abada ieieinga ngansa gimi Kristien, irangrang ngan maeamaea gimi mao. Manta asoa Deo ieda, ngansa edaeda Kristien toa ne idae ngan gimi.

¹⁷ Ngansa Deo ele ado ngan pamadidnga gid panua ngan posanga, tota patautene. Eine ga ipamuga naurata toa ne ngan gita panua ei ton. Be oangga gita panua kemikemi tamadid ngan posanga ga tamuga, saoa kadonga ga iuot ngan gid panua toa tipul murid ngan ele ato kemi?

¹⁸ *Eine lalaede mambe Deo ele posanga ga bedane,

“Oangga panua tututui tinaman oanaoana ngan Deo ibada gid mulian,
gid panua papaeamao ga kadonga sasat ad ga tinaman kulupu ga kulupu tau.”

¹⁹ Tota oangga Deo ilongean panua sapadua ga tibada ieieinga, gid manta tidol gid mulian ga

---

* **4:14:** 1Pe 2.20   * **4:18:** Snd 11.31

tidae ad Dolnga ibageai ta tisalangan led kadonga kemikemi. Ngansa ei eaba mata tutui aea.

5

Gimi madidnga manta amariala kemi ngan Deo ele panua

¹ Gau leg posanga ede ila pagimi madidnga ngan iaoa kelede ton Kristus. Nabeta matua gimi ngansa gau pade naman madidnga ngan iaoa kelede ton Kristus, be nagera Kristus aea ieieinga ngan matag. Ga pade, muriai gau ga nalup toman ngan gimi ngan badanga madonga kemi tau ngan ele taranga. Ele taranga toa ne, teta pade ga iuot masaeai.

² *Manta amariala kemi ngan Deo ele sipsip toa timamado bagemiai. Manta tinimi igelgel ta amamoto ngan gid lalaede mambe Deo ikim. Be kado gid panua tisuusuran gimi ta akado naurata toa ne. Eine kemi mao. Irangrang ngan matami nanan pat aea badanga mao pade. Be manta amarum kemi ngan naurata toa ne aea kadonga.

³ *Irangrang ngan akado kulupu ngan Deo ele sipsip toa bagemiai na mao. Be manta amuga-muga kemi ngan gid ga apasolan gid ngan edap kemikemi gid manta tinasnasi.

⁴ Ta muriai oangga gid sipsip Tamad per ga iuot masaeai, gimi ga abada lasunga kemi tau buburiai aea toa irangrang ngan imata ipuluanga mao.

Tadol gita mulian ga tadae Deo ibageai

---

* **5:2:** Ins 21.15-17, PA 20.28   * **5:3:** 2Ko 1.24, Plp 3.17, Tt 2.7

5 *Lalaede toa bedaoa, gimi arangaranga toa tinimi gargar, gimi manta alongolongo gid kapeipei linged. Gimi toa ngada ne manta adol gimi ga adio gadio ngan oaeoemi padengada, ta adol kadonga toa ne mambe tinimi aea pononga. Ngansa Deo ele laulau ikeo ga bedane,

“Gid panua tiparim ngan gid mulian, Deo iman ad isat.

Be ilolo marum ngan gid panua toa tidol gid mulian ga tidio gadio.”

6 *Tota gimi manta adol gimi mulian ga adio gadio ngan Deo ibage toa iura kapei tau. Toa bedaoa ta ngan ado imata toa ei isio oa, ei ga isoa gimi ga adae.

7 *Saoa danga ikado ga lolomi ede ga ede, manta adol ga idae Deo ibageai, ngansa ei imata bada gimi.

8 *Matami idae ta agabit kemi. Ngansa ami isat toa eaba paeamao ilalala alele mambe laion iaoo ingongo, be iloilo eaba eta ngan isama ei ga kus.

9 *Gimi manta apul murimi pan ga amadid matua ngan lemi kadonga lolo matua aea. Ngansa gimi aotai mambe oaeoemi ngan iaoo keledede ton Kristus ngan tibur toa ngada ne tanoeai tibabada ieieinga lalaede toa bedaoa.

10 Deo ei eaba lolo marum aea. Ngan lemi lupnga toman ngan Kristus, ei ibaba gimi ngan badanga madonga kemi tau ngan ele taranga toa

---

* 5:5: Snd 3.34, Ep 5.21, Jms 4.6   * 5:6: Mt 23.12, Lu 14.11, Jms 4.10
 * 5:7: Mt 6.25-30   * 5:8: 1Te 5.6   * 5:9: Ep 6.11-13, Jms 4.7

ienono somisomi ga ilalala ga ila. Ta oangga gimi abada ieieinga kauteta pade ga kus, ei ga ikemi gimi ta ipamatua lemi kadonga lolo matua aea, ta aemi pu ga amadmamid.

¹¹ Ei kekelen iura matua soke tau somisomi ga ilalala ga ila. Eine tautaunga.

Petrus ipasala ele posanga

¹² *Oaeda Sailas ilua gau ngan bodenga laulau toa ne ga ila pagimi. Gau nagera mambe ei imata tutui ngan Kristus. Ngan laulau toa ne, nakado posanga toa tedane ngan pamatuanga lolomi. Gau nagera Deo ele kadonga lolo marum aea ngan matag ta nakeo pagimi: Deo ele kadonga lolo marum aea tautaunga tota bedane. Gimi manta amadid matua ngan.

¹³ *Gid panua ngan iaoa kelede ton Kristus ngan tuanga Babilon* toa Deo isio gid lalaede mambe gimi, led ado kemi ila pagimi. Ga pade, natug Markus ele ado kemi ila pagimi.

¹⁴ Oangga agera ngan gimi, kemi ngan anasi kadonga kimnga aea ta abusum ngan papami. Gimi sapadua toa alup toman ngan Iesus Kristus, Deo ele kadonga lolo tarui aea idio pagimi.

---

* **5:12:** PA 15.22,40   * **5:13:** PA 12.25, 2Ti 4.11   * **5:13:** Panua oatainga ad busa tikeo ga Petrus itado oanenga itna ta ikeo ngan tuanga Babilon. *Be ele oanenga itna ipu eine ngan tuanga Rom.*

Deo Ele Posanga
Genesis, Exodus, and the New Testament in the Bariai
language of Papua New Guinea
Sampela hap Buk Baibel long tokples Bariai long
Niugini

copyright © 2012 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Bariai

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2012-10-03

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 31 Aug 2023

d6bb73e7-0ffa-559f-9604-c23dd5301e33